

Kas ilmataat on kristlane?

Detsembri lõpupoole tundub päris tihti, et ilmataat pole (lääne-)kristlane: palju on loodusõnnetusi just jõulude paiku. Mõned näited. Esimesel pühäl 2004 hukkus kümneid tuhandeid Kagu-Aasia tsunamilaines, tuhandeid matuseid peeti pärast 1999. aasta jõule Venezuelas, kus mudavoolud viisid elanikke looja karja. Viimatinimetatud aastal olid miljonid Lääne-Euroopa elanikud sunnitud veetma õhtuid küünlavalgel, matma hukkunuid, parandama eluasemeid, mis oli lõhkunud suurtorm nimega Lothar.

Ka ameeriklasi tabavad lumetormid («jõulutormid») just pühade aegu. Aastal 2000 hukkus Arkansases 20 inimest, 31 000 veist ja viis miljonit kana. Kergemalt pääsevad nende kaasmaalased, kes peavad öid veetma lennujaamades (näiteks 1964. aastal idarannikul neli päeva udu tõttu!).

Tänavu jälgisid austraallased jõululaupäeval põnevusega Billy-nimelise «willy-willy» käitumist. (Willy-willy – tugev troopiline tsüklon Austraalia-päraselt). Oli ju paljudel meeles 1974. aasta jõuline jõulutorm Tracy, mis hävitas suure osa Darwini linnast ning tappis vähemalt 70 inimest. Billy külastus siin märksa meeldivam: 4. kategooria tugevune torm (tuul puhanguti 70 m/s!) taltus enne mandrile jõudmist ja kastis pühitsejaid vaid paduvihmaga.

Eesti jõuluilmadest on meeldejäävamad vast kole külm 2001. aastal (Võrus –34,6 kraadi) ning tohutu lumetorm kaugel 1913. aastal, mis seiskas mitmeks päevaks rongiliikluse. Kas on põhjus ikka jõuludes? Või on ilmataat õige-, buda- või islamiusku? Pigem peitub põhjus astronoomias. Uued aastaajad sünnivad sageli valudes: pööripäevade paiku möllavad tormid jõuludes maades. Kergem oleks usu- ja muid pühi nihutada sobivamale ajale. Või siis soovida sõpradele kena rahulikku jõuluaega.

Mis tuleb?

Arterist jäi silma ilus palve: «Uus aasta – alga lumeteega, mitte külma vihmaveega! Rõõmust rõkkab siis me maja, lastel pole rohkem vaja!» Sellega ühinevad kahtlemata ka täiskasvanud. Momendil paistab, et ilmataat täidab siin palve küll rohkem mandrilaste, mitte niivõrd saarlaste jaoks. Mujal maailmas ta nii lahke pole: külmetab, kõrvetab ning uputab ühtsoodu edasi.

Nüüd jääb vaid soovida lugejaile-ilmasõpradele head uut aastaaega (para- ja lume ja külmaga), toibutavat kalendriaasta lõppu ning tegusat uut aastat!

Mis oli?

- Jõuluilm oli ilusam idapoolsemas osas Eestist. Haanjas küündis lume paksum isegi paarikümne sentimeetriteni.
- Kanada sai üle hulga aja jõuludeks lumise katte alla ookeanist ookeanini.
- Mosambiigis jätkub tugev põud. Tavaliselt on detsembris vihmaperiood, tänavu pole selle algusest märkigi näha, kurdavad ametivõimud.
- Siberis Oimjakonis püstitati 20. kuupäeval uueks päevarekordiks –60,1 °C. Põhjapoolkera külmarekordini (–67,8°) jääb veel maad.